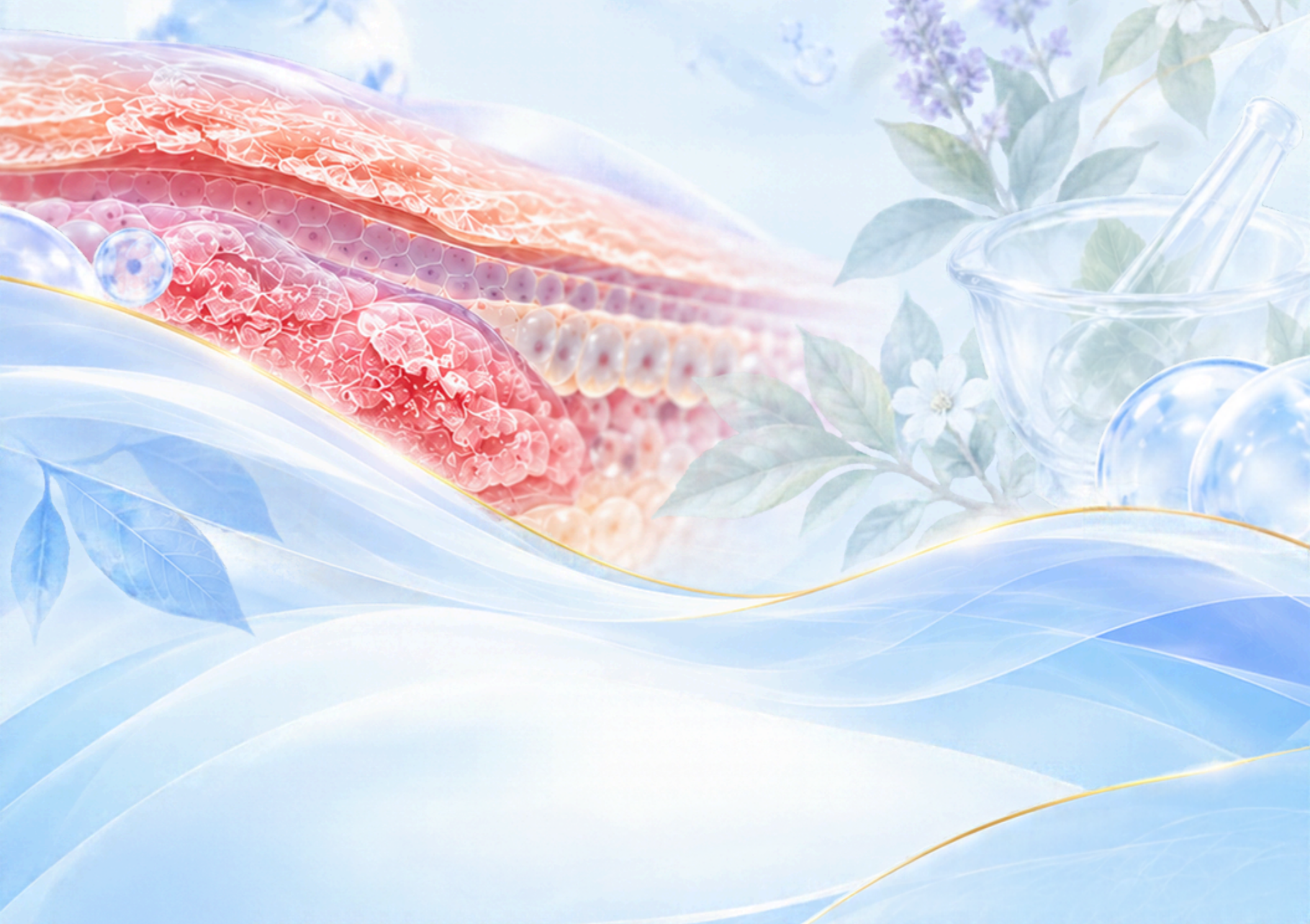
ยาแผนไทยกับโรค

สะเก็ดเงิน

จากองค์ความรู้สู่ยาปรุงเฉพาะราย

การประชุมวิชาการและนิทรรศการ
การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในโรค
สะเก็ดเงิน

วันสะเก็ดเงินโลก

12 ตำรับยาต้มรับประทาน (สมุนไพรหลากหลายชนิด) + **1** ตำรับยาทา ใช้ภายนอก + **1** ตำรับยาต้มอาบ

ให้บริการสุขภาพด้านผิวหนัง

- บริการตรวจสอบสภาพผิวหนัง
- ให้คำปรึกษาโดยแพทย์แผนไทยและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

ยาต้มรับประทาน

ตำรับยาต้มอาบ

ตำรับยาทาภายนอก

29-30 ตุลาคม 2569

เวลา 08.30 - 16.30 น.

ณ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

88/23 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

AGENDA

SCAN ME

พิเศษ! ภายในงาน

- ตรวจสอบสภาพผิวหนัง FREE!!
- โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

กองนวัตกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โทร. 0 2591 7007 ต่อ 3411

โรคสะเก็ดเงิน (Psoriasis)

TTM Diseases & 4 Phenotypes

โรคสะเก็ดเงิน คืออะไร?

โรคผิวหนังอักเสบเรื้อรังที่เกี่ยวข้องกับระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้เกิดผื่นแดงและสะเก็ด อาการและความรุนแรงแตกต่างกันในแต่ละบุคคล สามารถแบ่งลักษณะเป็น 4 กลุ่ม (Phenotypes) ซึ่งเชื่อมโยงในเชิงแนวคิดกับกลุ่มโรคตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย

ความเชื่อมโยงในเชิงแนวคิดกับกลุ่มโรคทางการแพทย์แผนไทย ตามลักษณะ 4 กลุ่ม (Phenotypes)

GT
ชนิดหยดน้ำ
Guttate Psoriasis

ตุ่มแดงขนาดเล็กคล้ายหยดน้ำ หลายจุด ขนาดไม่เกิน 1 ซม. มีขุย อาจเกิดตามหลังการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน

โรคทางการแพทย์แผนไทย

- ประดงมด
- ประดงช้าง
- มะเร็งเพลิง
- เรื้อนมะไฟ

PT
ชนิดตุ่มหนอง
Pustular Psoriasis

มีตุ่มหนองที่ไม่ใช่การติดเชื้อร่วมกับผื่นแดง อาจเกิดเฉพาะที่หรือเกิดทั่วร่างกาย

โรคทางการแพทย์แผนไทย

- ไข้สังวาลพระอินทร์
- ไข้เริมน้ำข้าว
- ประดงวัว
- ประดงควาย

PQ
ชนิดผื่นหนา
Plaque Psoriasis

ผื่นแดงนูน ขอบชัดเจน มีขุยสีขาวเงิน ขนาดค่อนข้างเด่น มักพบที่ข้อศอก เข่า หนังศีรษะ และหลังส่วนล่าง

โรคทางการแพทย์แผนไทย

- เรื้อนมูลนก
- เรื้อนบอน
- เรื้อนวิลา
- เรื้อนเกล็ดปลา
- เรื้อนดอกหมาก
- ประดงแรด
- กลากเหล็ก

ET
ชนิดผิวหนังแดงทั่วตัว
Erythrodermic Psoriasis

ผิวหนังแดงและอักเสบ บริเวณกว้าง มักมีผื่นลอก รุนแรง มีภาวะแทรกซ้อน ต้องได้รับการรักษาอย่างใกล้ชิด

โรคทางการแพทย์แผนไทย

- เรื้อนมะไฟ
- เรื้อนเกล็ดปลา
- ประดงไฟ
- กลากพรมรนัย

ระดับความรุนแรง (Severity) ของแต่ละลักษณะทั้ง 4 กลุ่ม (Phenotype)

	GT ชนิดหยดน้ำ Guttate Psoriasis	PT ชนิดตุ่มหนอง Pustular Psoriasis	PQ ชนิดผื่นหนา Plaque Psoriasis	ET ชนิดผิวหนังแดงทั่วตัว Erythrodermic Psoriasis
Mild (รุนแรงน้อย: PASI < 10)	• ผื่นจุดหยดน้ำกระจายเล็กน้อย **ไม่คันมาก ไม่หนาตัว**	• ตุ่มหนองมีจำนวนน้อย และ**จำกัดเฉพาะบริเวณ**	• ผื่นหนา**สีแดงมีขุย จำกัดพื้นที่และมีจำนวนไม่มาก**	• ผิวหนังแดงและ**อักเสบในบริเวณจำกัด**
Moderate (รุนแรงปานกลาง: PASI 10-20)	• ผื่นหยดน้ำเริ่มกระจายตาม **ลำตัว แขน ขา มีการลอกเป็นสะเก็ด**ชัดเจนขึ้น	• ตุ่มหนองเพิ่มจำนวน **มีการอักเสบและแดง** ชัดเจน	• ผื่นหนาและ**มีขุยเพิ่มขึ้น กระจายหลายตำแหน่ง**	• ผิวหนังแดงและ**ลอกเป็นบริเวณกว้างขึ้น**
Severe (รุนแรงมาก: PASI > 20)	• ผื่นหยดน้ำ**เห่อกระจายทั่ว**ร่างกาย **มีอาการคันอักเสบ**	• ตุ่มหนอง**กระจายทั่วร่างกาย อาจมีไข้ร่วมด้วย**	• ผื่นหนา**ขนาดใหญ่เชื่อมต่อกัน** ครอบคลุมพื้นที่ผิวหนังเป็นบริเวณกว้าง	• ผิวหนังแดง **อักเสบทั่วร่างกาย** มีอาการแทรกซ้อนทางระบบที่รุนแรง เช่น ไข้สูงมาก, หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ

หมายเหตุ : การประเมินระดับความรุนแรงเบื้องต้นตามลักษณะอาการทางกายภาพ โดยแพทย์แผนไทยหรือแพทย์แผนไทยประยุกต์

แหล่งที่มา: คัมภีร์วิถีกุฏฐโรค คัมภีร์ตักกะศิลา และตำราแพทยศาสตร์สงเคราะห์; กฤษณ์ พงศ์พิรุฬห์. วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 2569;24(2):363-83; Pothisat P, et al. วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 2564;19(3):646-58

ยาปรุงเฉพาะราย

คือ ตำรับยาสมุนไพร ที่ปรุงโดยแพทย์แผนไทยหรือแพทย์แผนไทยประยุกต์ ภายหลังการตรวจวินิจฉัย และตรวจประเมินร่างกายของผู้ป่วย เพื่อตั้งตำรับยาปรุงเฉพาะรายสำหรับผู้ป่วยรายนั้น ๆ

การตั้งตำรับเฉพาะราย

1 ตรวจธาตุเจ้าเรือน
ประเมินธาตุและร่างกาย

2 ประเมินร่างกาย
วิเคราะห์อาการและความไม่สมดุล

3 ปรับตำรับยา
ให้เหมาะกับผู้ป่วยรายบุคคล

การต้มสมุนไพร

การต้มยาสมุนไพร แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย

1 การต้มเดือด

วิธีการต้ม : ใส่สมุนไพรเติมน้ำให้ท่วมตัวยาในหม้อต้ม ใช้ไฟแรง ต้มจนน้ำเดือด แล้วหรี่ไฟลงเป็นไฟอ่อน ต้มต่อ 15-20 นาที ปิดไฟกรองเอาแต่น้ำ

เตรียมสมุนไพรและเทน้ำท่วมสมุนไพร | ต้มสมุนไพรใช้ไฟแรง | กรองสมุนไพรออก

ใช้เวลาประมาณ
15 - 20 นาที

ประโยชน์

- สกัดสารสำคัญจากสมุนไพร
- ช่วยให้น้ำยาสะอาดและลดจุลินทรีย์
- ทำให้ตัวยาละลายออกมาได้ง่ายขึ้น

2 การต้มเคี่ยว หรือ ต้ม 3 เอา 1

วิธีการต้ม : ใช้ไฟอ่อนต้มเคี่ยวสมุนไพรกับน้ำ 3 ส่วน ต้มจนเหลือ 1 ส่วน หรือสังเกตจากปริมาณน้ำที่ลดลง เช่น น้ำ 3 ลิตร ต้มเหลือ 1 ลิตร

เตรียมสมุนไพรและเทน้ำ 3 ส่วน | ต้มสมุนไพรด้วยไฟอ่อน | กรองสมุนไพรออก

ใช้เวลาประมาณ
30 - 45 นาที

ประโยชน์

- สกัดสารสำคัญจากสมุนไพรได้เข้มข้น
- ช่วยเพิ่มความเข้มข้นของตัวยา

ยาปรุงเฉพาะราย ตำรับยารับประทาน
สำหรับโรคสะเก็ดเงิน
Individualized Herbal Decoction for Psoriasis

ส่วนประกอบสำคัญ

ข้าวเย็นเหนือ

ข้าวเย็นใต้

ทองพันชั่ง

เหงือกปลาหมอ

หัวร้อยรู

และตัวยาอื่น ๆ
ตามสูตรเฉพาะราย

วิธีการต้ม

15 นาที

เติมน้ำให้ท่วมตัวยาในหม้อต้ม ใช้ไฟแรง ต้มจนน้ำเดือด แล้วหรี่ไฟลงเป็นไฟอ่อน ต้มต่อ 15 นาที ปิดไฟกรองเอาแต่น้ำ

ข้อควรระวัง

หากมีอาการใจสั่น ใจเต้นเร็วกว่าปกติ ให้หยุดรับประทานและพบแพทย์

การเก็บรักษา

เก็บรักษาที่อุณหภูมิต่ำกว่า 30 องศาเซลเซียส พ้นจากแสงแดดและความชื้น

วิธีรับประทาน

รับประทานครั้งละ 150 มิลลิลิตร ก่อนอาหาร
เช้า กลางวัน เย็น หรือตามที่แพทย์แผนไทยสั่ง
ควรดื่ม ขณะยังอุ่นอยู่
(ยา 1 ชุด ใช้ติดต่อกันได้ 5-7 วัน โดยเติมน้ำแล้วนำมาต้มกินทุกวัน)

กองนวัตกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โทร. 0 2591 7007 ต่อ 3411

ยาปรุงเฉพาะราย ตำรับยาทาภายนอก
สำหรับโรคสะเก็ดเงิน
Topical Herbal Remedy for Psoriasis

ส่วนประกอบสำคัญ

ทองพันชั่ง

บัวบก

พญายอ

ว่านมหากาฬ

น้ำมันมะพร้าว

สรรพคุณ

ช่วยถอนพิษ แก้ผื่นคัน
และการอักเสบของผิวหนัง
บรรเทาอาการโรคสะเก็ดเงิน

ข้อควรระวัง

หากมีอาการผิดปกติ เช่น
ผื่นแดง บวม นูน มีตุ่มน้ำใส
หรือผื่นขึ้นตามตัวมากขึ้น
ให้หยุดยาและพบแพทย์ทันที

วิธีใช้

ทาบริเวณที่มีอาการ
วันละ 2 ครั้ง เช้า - เย็น

การเก็บรักษา

เก็บรักษาอุณหภูมิต่ำกว่า
30 องศาเซลเซียส
พ้นจากแสงแดดและความชื้น

ระดับความรุนแรงของผิวหนังโรคสะเก็ดเงิน

น้อย
(Mild)

ปานกลาง
(Moderate)

มาก
(Severe)

กองนวัตกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
โทร. 0 2591 7007 ต่อ 3411

ยาปรุงเฉพาะราย ตำรับยาต้มอาบ
สำหรับโรคสะเก็ดเงิน
Herbal Bath Decoction for Psoriasis

ส่วนประกอบสำคัญ

ข้าวเย็นเหนือ

ข้าวเย็นใต้

เหงือกปลาหมอ

ใบมะนาว

เปลือกมังคุด

เสลดพังพอน

ผักเสี้ยนผี

โกฐเขมา

ขมิ้นชัน

ข้อควรระวัง

หากมีอาการผิดปกติ เช่นมีอาการแพ้ ผื่นคัน บวมแดง ให้หยุดใช้ และพบแพทย์ทันที

การเก็บรักษา

ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 30 องศาเซลเซียส พ้นจากแสงแดดและความชื้น

วิธีการต้ม

เติมน้ำให้ท่วมตัวยาในหม้อต้ม ใช้ไฟแรง ต้มจนน้ำเดือด แล้วหรี่ไฟลงเป็นไฟอ่อน ต้มต่อ 15 นาที ปิดไฟกรองเอาแต่น้ำ

วิธีการใช้

กรองเอาแต่น้ำผสมกับน้ำสะอาดให้อุ่นพอดี โดยใช้หลังทำความสะอาดร่างกาย วันละ 2 ครั้ง เช้า - เย็น